

Юрій Кононенко

СПОГАДИ ПРО ВІДОМОГО УКРАЇНСЬКОГО ПИСЬМЕННИКА І ГРОМАДСЬКОГО ДІЯЧА МУСІЯ СТЕПАНОВИЧА КОНОНЕНКА

1.

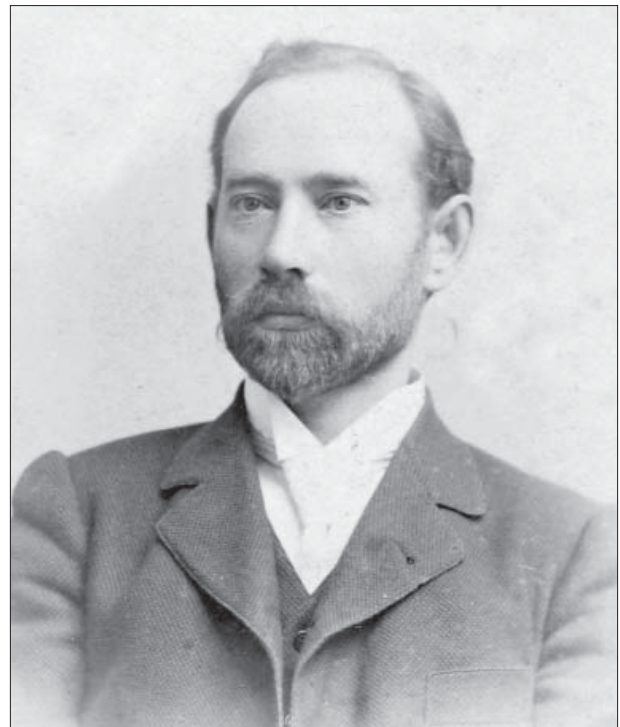
З 1913 по 1917 рік батько мій Кононенко М. С. працював на Лубенщині земським інструктором споживчої та ощадно-позичкової кооперації. Майже весь час він був у роз'їздах і часто мене брав з собою. Коли він приїздив до якого будь села, то збирав загальні збори селян. Тут він у популярній формі роз'ясовував кооперативні ідеї. Він починав з того, що розповідав історію робітничого кооперативного руху в Англії ще з початку ХІХ ст. Англійські кооперативні діячі ставили перед собою утопічну ідею – подолати крупний капітал, щоб добитися кращого життя для трудящих. Не дивлячись на деяку утопічність ідеї, слова батька глибоко западали в душі селянських мас і мали велике об'єднуюче значіння та ще на пер[е]додні великих революційних подій 1917 р. До цього ще батько мав великий хист до лекційної та пропагандистської роботи. Кожного разу все село збиралося послухати відомого громадського діяча. Організаційні міроприємства провадилися на основах глибоко демократичної системи. Повітова влада ставилася негативно до діяльності батька і він нарешті був попереджений що його мають вислати “в не столь отдаленные места” та революція не дала їм виконати свої загрози.

2.

В 1916 р. лубенське видавництво “Метелик” випустило брошуру М. С. Кононенка “Жінки, де ви!” В цій брошурі автор закликав трудящих жінок прокинутися від вікового сну і прийняти активну участь в громадському будівництві, в боротьбі за краще життя. Дивовижно, що брошура вийшла в той час, коли Росія була охоплена великою імперіалістичною війною, коли всяка, будь яка громадська діяльність була заборонена і над Російською імперією царив мертвий сон. Та автор брошури вже відчував, що незабаром прийдуть великі події, які збудять великий наш народ до боротьби за справжню волю.

3.

Щороку наша сім'я збиралася до столу, щоб відзначити новий рік. Напередодні 1917 року батько щось затримався і в останній мент під новим роком приніс свого вірша, присвяченого 1917му рокові. З слів цього вірша було

Мусій Кононенко. Кабінет-портрет

видно, що він покладав великі надії на цей рік, що мав дати нове життя нашій великій країні. В цьому вірші він відзначає великі втрати, що переніс наш народ в океані революційної боротьби і надіється на маяк, який висвітлить нам берег спасіння.

Син письменника [підпис]
10/ХІІ.1980 р.

[Ф. 44, № 373. Автограф темно-синьою кульковою ручкою. 2 арк.]

Праворуч від підпису автора спогадів та внизу під текстом є дописка онука М. С. Кононенка більш блідим, ніж основний текст, стержнем: “Юрій Мусійович Кононенко жив у м. Ташкент 700-152 Ченанзар [?] 22 дом 11/2 і помер 20.Х.[19]81 р. Потапенко Григ[орій] Митр[офанович] онук Мусія Степанов[ича] [підпис]”. Праворуч оригіналу збережено.